

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome In Qvatvor Lib. Sententiarvm M. Petri Lombardi

Spina, Claudius de

Parisiis, 1551

17. de processione Spir. sancti inuisibili.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38840

Phil. 2 ōne nomē. Cū ergo ait, Pater maior me est, hoc est acsi diceret, donavit mihi nomen. Si ergo (inquit Hilar. lib. 9. de Tri.) Donantis auctoritate Pater maior est, nūquid per doni confessionē Filius minor est? Maior itaq; *Nota.* donans est, sed minor iam non est, cui vnum esse donatur. Ait enim, Ego & Pater vnum sumus. Si non hoc donatur Iesu, vt confitēdus sit in gloria Dei Patris, minor Patre est. Si autē in ea gloria ei donatur esse qua Pater est, habes & in donātis auctoritate, quia maior est, & in donati cōfessione, quia vnū sunt. Maior itaque Pater & Fi'io est, & planē maior, cui tantūm donat esse quantus est ipse, cui innascibilitatis esse imaginem sacramento natiuitatis impartit, quē ex se in forma sua generat. Audisti, Lector, quid super hoc dicat Hilarius, cuius verba vbicunq; occurrerint, diligenter nota, piēque intellige.

DE PROCESSIONE SPIRITUS sancti inuisibili.

DISTINCT. Decimæseptimæ
CAP. Primum.

Spiritus sanctus est amor siue charitas.

Dictum est suprā, & sacris auctoritatibus ostensum, quod Spiritus sanctus *Magister* hic affirmatur amor est Patris & Filij, quo se inuicē *mat charitate* amant, & nos. His autē addendum est, quod *ritate qua*
E iij

diligimus ipse idem Spiritus sanctus est amor siue cha-
Deum & ritas, qua nos diligimus Deum & proximū.
proximum Quod præmittendum vt plenius intelli-
esse essen- bilis sit ista processio. Ne autem in re tanta
tialiter & aliquid de nostro influere videamur, sacris
formaliter autoritatibus quod dictum est corrobo-
Spir. san remus. De hoc August. lib. 8. de Trinit. ait: Cap. 7
Etū, quod Qui proximum diligit, consequens est vt ip-
reprobat sam præcipue dilectionem diligit. Deus au-
Theologo tem dilectio est: consequens ergo est vt Deū
ſū Parisiē. præcipue diligit. Item in eod. Deus dilectio
facultas. est (vt ait Ioh. Apost.) vt quid ergo imus &
Has autē currimus ad sublimia cælorum & ima ter-
oēs autho- rarum, quærentes eum qui est apud nos: si
ritates à nos apud Deum esse velimus? Nemo dicat,
Magistro non noui quid diligam. Diligat fratrem, & di-
adductas ligat eandem dilectionem: magis enim no-
soluit d, uit dilectionem qua diligit, quam fratrem
Thomas quem diligit, &c. His verbis satis ostendit
secunda se Aug. quod dilectio ipsa qua diligimus Deū
cū d. q. 23 vel proximum, Deus est. Sed adhuc apertius
art. 2. ad, 1 in eod. lib. subdit dicens, Dilectionem quan-
q. in. 4. tū cōmendat Iohan. Apost. attēdamus. Qui 1. Ioh.
cap. 1. Ioh, diligit, inquit, fratrem, in lumine manet, & scā
exponēs il- dalum in eo nō est. Manifestū est q̄ iustitiæ
lud, Deus perfectionem in fratris dilectione posuerit.
charitas est Nam in quo scandalū non est, vtique perfe-
dicit intel ctus est: & tamen videtur dilectionē Dei ta-
ligi posse ef cuiusse, quod nunquam faceret, nisi quia in
fectiue vel ipsa fraterna dilectione vult intelligi Deū.
formaliter

Et in ead. epist. paulò pòst ait ita: Qui non diligit, non cognouit Deum, quia Deus dilectio est. Ista contextio satis apertè declarat eandem ipsam fraternam dilectionem non solùm ex Deo, sed Deum ipsum esse.

C A P. Secundum. *Fraterna dilectio non est Pater aut Filius, sed Spiritus sanctus.*

cap. 19. **Q**Uum autè fraterna dilectio sit Deus, nec Pater est nec Filius, sed tantùm Spiritus sanctus. Vnde Aug. libr. 15. de Tri. Si in donis Dei nihil est maius charitate, & nullù est maius donum Dei quàm Spiritus sanctus: quid cõsequētius est, quàm vt ipse sit charitas, quæ dicitur & Deus, & ex Deo? Ita enim ait Iohā. Dilectio ex Deo est. & paulò pòst: Deus dilectio est. vbi manifestat eam se dilectionem dixisse Deum, quam dixit ex Deo. Deus ergo ex Deo est dilectio. Item in eod. Iohānes de hac re volens apertiùs loqui, In hoc, ait, cognoscimus quia in ipso manemus, & ipse in nobis: quia de spiritu suo dedit nobis. Spiritus itaque sanctus, de quo dedit nobis, facit nos in Deo manere, & ipsum in nobis. Hoc autem facit dilectio.

*Deum non esse charitatem causaliter
sue effectiue.*

Sed ne fortè aliquis dicat illud esse dictum per expressionem causæ, Deus charitas est, eo scilicet quòd charitas sit ex Deo, & non sit ipse Deus: Sicut dicitur, ~~Deus nostra patientia est, & spes: & non quòd sit ipse ista, sed quia ista ex Deo sunt:~~ Occurrit Augustinus ostendens hoc non esse dictum per causam, sicut illa, lib. 15. de Trinitate. ca. 17. Non enim dictum est, Domine charitas mea, aut tu es charitas mea, aut Deus charitas mea, sicut dicitur de spe & patientia. Sed ita dictum est, Deus charitas est, sicut dictum est, Deus spiritus est.

CAP. Tertium. Spiritus sanctus nobis inuisibiliter immittitur, cum per eum, Deum & proximum diligimus.

Tunc enim mitti vel dari dicitur, cum ita in nobis est, ut faciat nos diligere Deum & proximum, per quod manemus in Deo, & Deus in nobis. Unde Augustinus hunc missionis modum insinuans lib. 15. de Trinitate. ait: Deus Spiritus sanctus, qui procedit ex Deo, cum datus fuerit homini, accendit eum ad diligendum Deum & proximum: & ipse dilectio est. Non enim habet homo ut diligat Deum, nisi ex Deo. Ecce quomodo datur Spiritus sanctus secundum quòd dicitur datum siue donum. ca. 17.

*folio 34.
2. 38. b.*

Duplex quaestio.

1. **H**ic quaeritur, Si charitas Spiritus sanctus est, cum ipsa augeatur & minuat in homine, & magis & minus per diuersa tempora habeatur, an concedendum sit quod Spiritus sanctus augeatur vel minuat in homine. Quod non videtur, quoniam mutabilis esset.

2. **I**tem, Si Spiritus sanctus charitas & non habenti datur ut habeat, vel habenti ut plenius habeat, quomodo datur non habenti, quum sit ipse Spiritus ubique & in omnibus creaturis totus, & quomodo plenius datur sine sui mutatione?

Responsio ad utramque.

C A P. Quart. *Spiritus sanctus non augetur vel minuitur in se, sed in creatura.*

4. 17. **H**is itaque respondemus, dicentes quod Spiritus sanctus siue charitas penitus immutabilis est, nec augetur in se vel minuitur, nec in se recipit maius vel minus, sed in homine, vel potius homini augetur & minuitur, & magis & minus datur. Sicut Deus dicitur magnificari in nobis & exaltari, & non in se. Vnde Psal.

Accedet homo ad cor altum, & exaltabitur P^s. 63.
 Deus. Super quem locum ait authoritas,
 Deus non in se, sed in corde hominis gran-
 descit. illudque Aug. ostendit super Io. 5. di-
 cens: Sine Spiritu sancto constat nos Chri-
 stum non diligere, & eius mandata seruare
 non posse, & id nos posse atque agere tantò
 minus, quantò illum percipimus minus: tan-
 tò verò amplius, quantò illum percipimus
 amplius. Ideoque non solùm non habenti,
 verùm etiam habenti non incassum promit-
 titur. Non habenti quidem vt habeatur: ha-
 bentem autem vt amplius habeatur. Nam si ab
 alio minus, & ab alio amplius non habere-
 tur, sanctus Helisæus S. Helix non diceret, 4. 70. 2
 Spiritus qui est in te, fiat duplex in me. Chri-
 sto, qui est Dei Filius, non ad mensuram da-
 tus est Spiritus. Secundum quem modum
 dicitur homo proficere, & deficere: & ta-
 men charitas illa nec proficit nec deficit in
 se, quia Deus est. Nam si charitas Dei est
 (inquit August. Homil. 9. in epist. Iohan.)
 nec proficit nec deficit. Et ad id quod di- 2
 citur, quòd Deus vbique est, dicendum
 quòd non omnes Spiritum sanctum ha-
 bent, in quibus est: alioqui irrationa-
 les creaturæ haberent Spiritum sanctum.
 & tamen Deus in illis est, sicut in omni
 creatura,

fol. 37. b.

*Argumenta eorum qui negant eandem
esse charitatem, qua Pater & Filius se
& nos diligunt, & qua Deum
& proximum diligimus.*

Dicit enim Aug. lib. de Spiritu & litera:
Vnde est dilectio, nisi vnde & ipsa fi-
des: id est à Spiritu sancto. Non esset
enim in nobis, nisi & diffunderetur in cor-
dibus nostris per Spiritum sanctum. Chari-
tas autem Dei dicta est diffundi in cordibus
nostris, non qua nos ipse diligit, sed qua nos
facit dilectores suos. Sicut iustitia Dei dicitur,
qua nos iusti eius munere efficimur: &
Domini ~~salus~~, qua nos saluat, & non qua iu-
stus aut saluus est, &c. Et libr. 15. de Trinita.
ait: Cùm Iohannes commemorasset dile-
ctionem, non qua nos eum, sed qua ipse di-
lexit nos, & misit Filium suum liberatorem
pro peccatis nostris.

Responsio ad predicta.

His authoritatibus respondetur, dicen-
do quòd hæc verba sic intelliguntur:
Charitas Dei dicta est diffundi, non
qua nos, id est, non ibi appellatur charitas
Dei eo quòd Deus nos ea diligit: sed eo
quòd nos ea sui dilectores facit. Sicut dicitur
iustitia Dei qua nos iustificat &c. Simi-
liter & aliam exponimus authoritatem, ubi

ait dilectionem Dei commemorari, non qua nos eum, &c. q. d. commemorat dilectionem Dei, non secundum quod ea nos diligimus Deum, sed secundum quod ipse ea nos diligit.

Quod verò adducunt ex August. 3. de *Cap. i.*
Doctr. Christ. quod charitas est motus ani-
mi ad fruendum. & libr. de moribus Eccle-
siæ dicitur virtus animi. Soluitur sicut dicitur *Cap. i.*
Deus est spes nostra & patientia no-
stra, quia facit nos sperare & pati. Ita chari-
tas dicitur esse motus siue affectio animi:
quia per eam mouetur & afficitur animus
ad Deum diligendum.

Corrolarium.

Quia per donum quod est Spiritus san-
ctus, singulariter propria diuiduntur,
concedendum est per donum
dona donari. Vnde August. lib. 13. de Trini.
ait: Per donum quod est Spiritus sanctus, in *Ca. 19.*
commune omnibus membris Christi multa
dona diuiduntur.

*De nomi-
ne inquiri-
tur quod
conuenit
Spiritui
sancto, ra-
tione suæ
processio-
nis.*

DE PROPRIETATE SPI-
ritus sancti secundum quam pro-
cedit temporaliter.

D I S T I N C T. Decimoctauæ

Questio.